

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. проректора
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

О.В.Ведмідський

____.____.2016

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З
ПРАВ ЛЮДИНИ»

спеціальність 081 Право
для здобувачів вищої освіти 5 курсу юридичного факультету,
що навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Практика Європейського суду з прав людини» для здобувачів вищої освіти студентів 5 курсу юридичного факультету, спеціальність 081 Право, державно-правової спеціалізації / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 15 с.

РОЗРОБНИКИ:

Тищенко І.О., доцент кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін
05 липня 2016 року, протокол № 23

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
_____ 2016 р., протокол №

Завідувач кафедри загальноправових дисциплін юридичного факультету
ДДУВС

_____ (Л.Р. Наливайко)
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» ____ 2016 року

Тищенко І.О., 2016 рік
© ДДУВС, 2016 рік

Теми семінарських занять

ТЕМА 1. ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Історико-правові аспекти становлення прав людини у світі та в Україні
Утвердження інституту омбудсмана у світі
2. Європейська гуманітарна юстиція
3. Європейська Конвенція про захист прав людини та основних свобод
4. Європейська комісія з прав людини

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: конвенційні норми, класифікація конвенційних норм. протоколи до Конвенції, ієрархія прав, абсолютні права, права, що відносяться до відправлення правосуддя, права з внутрішніми обмеженнями, баланс прав, катування, нелюдське поводження, моральна та фізична недоторканність, обвинувачення, суб'єкт кримінального обвинувачення, ефективність прав, якість закону, приватне життя, рівність можливостей, права і свободи людини, право на життя, заборона катувань, заборона рабства, право на свободу та особисту недоторканність, право на справедливий судовий розгляд, право на повагу до приватного і сімейного життя, свобода думки, совісті і віросповідання, свобода виявлення поглядів, свобода зібрань та об'єднання, право на шлюб, право на ефективний засіб правового захисту, заборона дискримінації, право на вільне володіння майном, право на освіту, право на вільні вибори, свобода пересування.

Рекомендована література до Теми 1: [2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 2. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ І ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття № – 2 год.

План

1. Принципи прийнятності звернень.
2. Критерії прийнятності: обставини часу (*ratione temporis*), обставини місця (*ratione loci*), обставини по суті (*ratione materiae*), обставини особи (*ratione personae*), вичерпання внутрішніх засобів правового захисту, шестимісячний термін звернення, обґрунтованість скарги, неприпустимість

анонімності скарги, неприпустимість зловживання правом на звернення, повторність скарги. Критерій суті звернення: можливість звернення лише у зв'язку з тими порушеннями прав, які передбачені Європейською Конвенцією та Протоколами до неї.

3. Критерій особи: можливість звернення не залежить від фактів громадянства та громадянської дієздатності, а також від того, звертається зі скаргою фізична або юридична особа (у тому числі релігійні об'єднання).

4. Звернення до Суду та попереднє вивчення справи. Вимоги та форма звернення до Суду. Реєстрація та відмова в реєстрації звернення.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: принципи прийнятності звернень, критерії прийнятності: обставини часу (*ratione temporis*), обставини місця (*ratione loci*), обставини по суті (*ratione materiae*), обставини особи (*ratione person*), вичерпання внутрішніх засобів правового захисту, шестимісячний термін звернення, обґрунтованість скарги, неприпустимість анонімності скарги, неприпустимість зловживання правом на звернення, повторність скарги, форма звернення до Суду, вимоги до мирової угоди, умови визнання мирової угоди Судом, судові слухання, відкриті публічні слухання, слухання без участі сторін.

Рекомендована література до Теми 2: [2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 3. ПОРЯДОК ЗВЕРНЕННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ СПРАВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Порядок звернення до Європейського Суду з прав людини.
2. Проходження справ в Європейському Суді з прав людини.

Ключові слова: принципи прийнятності звернень, критерії прийнятності: обставини часу (*ratione temporis*), обставини місця (*ratione loci*), обставини по суті (*ratione materiae*), обставини особи (*ratione person*), вичерпання внутрішніх засобів правового захисту, шестимісячний термін звернення, обґрунтованість скарги, неприпустимість анонімності скарги, неприпустимість зловживання правом на звернення, повторність скарги, форма звернення до Суду, вимоги до мирової угоди, умови визнання мирової угоди Судом, судові слухання, відкриті публічні слухання, слухання без участі сторін.

Рекомендована література до Теми 2: [2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27,

5.28, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

ТЕМА 4. ДІЯЛЬНІСТЬ СУДІВ І ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА НА ЗВЕРНЕННЯ ЗА ЗАХИСТОМ СВОЇХ ПРАВ І СВОБОД ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Діяльність судів щодо реалізації права людини та громадянина на звернення за захистом своїх прав і свобод до Європейського Суду з прав людини.

2. Діяльність правоохоронних органів щодо реалізації права людини та громадянина на звернення за захистом своїх прав і свобод до Європейського Суду з прав людини.

Рекомендована література до Теми 2: [2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 5.16, 5.17, 5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.30, 5.31, 5.32, 5.33, 5.34, 5.35, 5.36, 5.37, 5.38, 5.39, 5.40, 5.41, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10].

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (слухачів) на семінарських та практичних заняттях

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Наводити приклади з практики. Додатково проводяться приклади та аналогія досвіду правозастосування країн Європейського Союзу. Активність студента демонструється протягом усього навчального заняття.

4	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики. Враховуються підготовлені рецензії до наукових статей, повідомлення, виступи, творчі есе з даної теми. Протягом навчання продемонстровано бажання отримувати нові знання.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають задовільний рівень засвоєння , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, в цілому виконані , деякі види завдань виконані з помилками .
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані фрагментарно ; навчальні завдання виконано частково , деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Студент не готовий до заняття , не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки , не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Під час заняття не проявив ніякої активності у доповненнях до відповідей, розгляду дискусійних питань.
0	Відсутність на занятті

Рекомендована література

1. Основні нормативні акти:

1.1 Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141 ; Офіційний вісник України. — 2010. — №72/1 Спеціальний випуск. — С. 15. — Ст. 2598;

1.2. акти міжнародного права:

1.2.1. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 7 листопада 1997 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 69-77.

1.2.2 Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

1.2.3 Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 5 листопада 1992 року // Офіційний вісник України. — 2006. — № 50. — Ст. 3381.

1.2.4 Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року //

Офіційний вісник України. — 2008. — № 93.

1.2.5 Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року // Офіційний вісник України. — 1998 р. — № 13.

1.2.6 Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 131-139.

1.2.7 Конвенція про статус біженців. Документ ООН від 28 липня 1951 року (Витяг) // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 11. — С. 111-120.

1.3. закони:

1.3.1 Закон України “Про ратифікацію Конвенції про захист прав та основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції” // ВВРУ. — 1997. - № 40. — Ст.263.

1.3.2 Закон України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини” // ВВРУ. — 2006. -№30. — Ст.260

1.3.3 Закон України «Про міжнародні договори України» // ВВРУ. — 2004. - № 50. — Ст.45.

1.3.4 Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2010 р., № 41, / № 41-42; № 43; № 44-45 /, стор. 1468, стаття 529.

1.3.5 Закон України “Про інформацію” // ВВРУ. — 1992. - № 48. — Ст.650.

1.3.6 Закон України “Про звернення громадян” // ВВРУ. — 1996. - № 47. — Ст.256.

1.3.7 Закон України “Про Конституційний Суд України” // ВВРУ. — 1996. - № 49. — Ст.272.

1.3.8 Закон України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” // ВВРУ. — 1998. - № 20. — Ст.99.

1.4 рішення та постанови судів:

1.4.1 Рішення у справі „Полторацький проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.2 Рішення у справі „Кузнецов проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.3 Рішення у справі „Данкевич проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.4 Рішення у справі „Алієв проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.5 Рішення у справі „Назаренко проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.6 Рішення у справі „Хохліч проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.7 Рішення у справі „Кучеренко проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

1.4.8 Рішення у справі „Фалькович проти України” // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі.

2. Підручники:

2.1 Буроменський М.В. Звернення до Європейського Суду з прав людини: практика Суду і особливості українського законодавства. - Харків: Фоліо, 2000.

2.2 Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування / Пер. з англ. – К.: "АртЕк", 1997.

2.3 Европейский Суд по правам человека. Избранные решения: В 2 т. Т.2 / Председатель редакционной коллегии – д-р. юрид. н., проф. В.А.Туманов. – М.: Издательство НОРМА, 2000.

3. Навчальні посібники:

3.1 Международное право в документах: Учебное пособие / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков – 3-е изд., перераб. и доп. – М., 2000.

3.2 Международные акты о правах человека. Сборник документов. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА · М, 1999

3.3 Карташкин В.А. Как подать жалобу в Европейский Суд по правам человека. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА · М, 1998.

3.4 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 1 : А-Г. — 672 с.

3.5 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1999. — Т. 2 : Д-Й. — 744 с.

3.6 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2001. — Т. 3 : К-М. — 792 с.

3.7 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 4 : Н-П. — 720 с.

3.8 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 5 : П-С. — 736 с.

3.9 Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол.) та ін. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 6 : Т-Я. — 768 с

4. Монографії та наукові видання:

4.1 Липачова Л.М. Реалізація конституційного права людини та громадянина на звернення за захистом своїх прав і свобод до Європейського Суду з прав людини: Монографія. – Д.: Юрид. акад. М-ва внутр. Справ. – 2005

4.2 Левченко К.Б. Людина. Свобода. Демократія. Наукове видання. – К.: «Юрисконсульт», 2006. – 620 с.

4.3 Оніщенко Н.М.. Сприйняття права в умовах демократичного розвитку: проблеми , реалії, перспективи: Монографія / Відп. Ред.. академік НАН України Ю.С. Шемшученко. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 320 с.

5. Інші джерела:

5.1 Аль-Сулайбі Муса. Юридична природа міжнародних стандартів прав людини // Право України. – 2000. - № 9.

5.2 Андріанов К. Правова природа рішень Європейського Суду з прав людини // Право України. – 2002. - №3. – С.37.

5.3 Анісімова М. Право на свободу та особисту недоторканність: відповідність українського законодавства євростандартам // Право України. – 1999. - №2. – С.26.

5.4 Батанов О. Місцевий уповноважений з прав територіальної громади в механізмі захисту прав людини (проблеми теорії та практики) // Право України. – 2001. - №2. – С.43.

5.5 Бачун О. Розгляд судами справ за скаргами громадян // Право України. – 2001. - № 4. – С.44-47.

5.6 Бернхардт Р. Европейский Суд по правам человека в Страсбурге: новый этап, новые проблемы // Государство и право. – 1999. - № 7. – С.57-62.

5.7 Бородін М. Конституційне право громадянина на звернення до суду за захистом своїх прав // Право України. – 2000. - № 8. – С.65-67.

5.8 Буроменський М. Застосування міжнародно-правових норм про права людини у внутрішньому правопорядку України // Вісник Академії правових наук України. – 1999. - № 1 (16). – С.80-85.

5.9 Волинка К.Г. Конституційне забезпечення прав і свобод особи в Україні // Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 5. – К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2000. – С.137-147.

5.10 Волинка К.Г. Проблема забезпечення прав і свобод особи в Україні // Людина і політика. – 2000. - № 1. – С.64-68.

5.11 Волинка К.Г. Теоретичні аспекти механізму забезпечення прав і свобод особи // Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 7. – К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2000. – С.77-81.

5.12 Гіждван Л. Про деякі питання адаптації законодавства України з громадських прав людини до норм Ради Європи // Право України. – 2000. - №11. – С.27.

5.13 Головатий С. Нові можливості щодо захисту прав людини в Україні // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 1999. - № 1.

5.14 Гусейнов Л.Г. Просторові межі дії Європейської Конвенції з прав людини // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 1999. - № 4. – С.101-108.

5.15 Деркач І. Забезпечення прав громадян на звернення // Юридичний вісник України. – 1999. - № 27 (211).

5.16 Зайцев Ю. Вичерпання національних засобів правового захисту: критерії кваліфікації // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2000. - № 2. – С.199-203.

5.17 Зайцев Ю. Вопросы правоприменительной деятельности на Украине в контексте практики Европейского Суда по правам человека // Юридическая практика. – 1999. - № 20 (102).

5.18 Закоморна К.О. Інститут омбудсмена як засіб забезпечення прав і свобод людини та громадянина (порівняльно-правовий аналіз): Автореф. дис... к. юрид. н.: 12.00.02 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2000.

5.19 Інформаційні матеріали щодо України // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2000. - № 1. – С.8-9.

5.20 Карпачова Н.І. Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні (Перша щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини). – Київ. – 2000.

5.21 Карташкин В.А. Механизм защиты прав человека // Журнал российского права. – 1999. - № 3-4. – С.3-7.

5.22 Климович О. Система національних засобів захисту прав людини (в контексті положень Конвенції про захист прав і основних свобод людини) // Право України. – 2001. - № 1. – С.34-36.

5.23 Коваль М.В., Липачова Л.М. Поняття та умови реалізації в Україні права на звернення людини та громадянина за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Інституту держави та права ім. В.М. Корецького НАН України. – 2001. – Вип.13. – С.125-131.

5.24 Кононенко О. Правосвідомість судді і перспективи впровадження міжнародних норм у сфері прав людини в практику судового захисту // Право України. – 2001. - № 2. – С.60-62.

5.25 Круїс К. Процесуальні гарантії в Європейській Конвенції з прав людини (стаття 6) та Конституції України // Вісник Конституційного Суду України. – 2001. - № 2. – С.48-53.

5.26 Липачова Л.М. Зміст конституційного права людини та громадянина на звернення за захистом своїх прав і свобод до Європейського Суду з прав людини // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ імені 10-річчя незалежності України. – 2002. – Вип.1. – С.133-142.

5.27 Липачова Л.М. Імплементация норм международного права з міжнародного судового захисту прав і свобод людини у національне законодавство України // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Зб. наук. статей. – Донецьк, 1999. - № 1. – С.220-228.

5.28 Ліщина І. Регулювання реалізації рішень Європейського Суду з прав людини // Право України. – 2001. - № 5. – С.42-43.

5.29 Мінюков А. Система органів державної влади, що забезпечують конституційні права і свободи людини і громадянина: їх повноваження // Право України. – 2002. - №4. – С.61.

5.30 Первомайський О. Європейський Суд з прав людини: захист прав людини чи втручання у справи держави // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 1999. - № 2. – С.242-245.

5.31 Присяжнюк Т. Система Європейської Конвенції про захист прав і основних свобод людини – унікальний інструмент захисту порушених прав // Право України. – 2001. - № 6. – С.32-37.

5.32 Присяжнюк Т. Стаття 5 Європейської Конвенції про захист прав та основних свобод людини (підходи до розуміння основних положень) // Право України. – 2001. - №12. – С.28.

5.33 Рабінович П. Ефективність впливу Конвенції про захист прав та основних свобод людини на держави – членів Ради Європи // Право України. – 2000. - № 11. – С.34-36.

5.34 Рабінович П.М. Вплив рішень Європейського Суду з прав людини на національну юридичну практику (спроба порівняльної характеристики) // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2000. - № 1. – С.197-204.

5.35 Раданович Н.М. До питання про відповідність законодавства України Європейській Конвенції про захист прав та основних свобод людини // Вісник Львівського Університету. Серія юридична. – Вип. 35. – Львів. – 2000. – С.5-9.

5.36 Раданович Н.Н. Проблеми забезпечення відповідності законодавства України Конвенції про захист прав людини та основних свобод (загальнотеоретична характеристика) // Вісник Академії правових наук України. – 2000. - № 1. – С.34-41.

5.37 Савенко М. Конституційний Суд і омбудсмен у державному механізмі захисту прав та свобод людини і громадянина // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. - № 1. – С.68-83.

5.38 Скомороха В. Захист прав і свобод людини Конституційним Судом України в контексті практики Європейського Суду з прав людини // Вісник Конституційного Суду України. – 2001. - № 2. – С.40-47.

5.39 Стефанюк В. Судова влада як основна юридична гарантія захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні // Право України. – 2001. - № 1. – С.15-18.

5.40 Шевчук С. Європейська Конвенція про захист прав людини та основних свобод: практика застосування та принципи тлумачення у контексті сучасного українського праворозуміння // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 1999. - № 2. – С.221-238.

5.41 Шишкін В. Конституційні принципи судової процедури в механізмі реалізації захисту прав людини // Права людини в Україні (щорічник 1997). – К.: “Право” Укр. Правнича Фундація, 1999. – С.7-10.

6. Інтернет-ресурси:

- 6.1 <http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України;
- 6.2 <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України;
- 6.3 <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України;
- 6.4 <http://vkksu.gov.ua/> – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 6.5 <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";
- 6.6 <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;
- 6.7 <http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України;
- 6.8 <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;
- 6.9 <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України;
- 6.10 <http://www.cvk.ukrpack.net/> – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.